

Зміст

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ I. Предмет, метод, поняття, принципи та система екологічного права	3
§ 1. Предмет екологічного права та види еколого-правових відносин	3
§ 2. Об'єкти та суб'єкти екологічного права	5
§ 3. Метод правового регулювання екологічних відносин	10
§ 4. Поняття екологічного права	11
§ 5. Принципи екологічного права	15
§ 6. Система екологічного права	21
Контрольні питання	22
Розділ II. Джерела екологічного права	24
§ 1. Поняття джерел екологічного права, їх загальна характеристика та класифікація	24
§ 2. Конституція України як джерело екологічного права	27
§ 3. Закони України у системі джерел екологічного права	29
§ 4. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела екологічного права	32
§ 5. Міжнародні договори як джерела екологічного права	35
Контрольні питання	36
Розділ III. Правові основи управління природокористуванням і охороною навколишнього природного середовища (екологічне управління)	37
§ 1. Поняття управління природокористуванням і охороною довкілля	37
§ 2. Система і компетенція органів управління природокористуванням і охороною довкілля	40
§ 3. Правові питання участі громадськості в управлінні природокористуванням та охороною довкілля	55
§ 4. Функції управління у сфері природокористування та охорони довкілля	57
4.1. Просторово-територіальний устрій природних ресурсів	58
4.2. Моніторинг довкілля	61
4.3. Кадастри природних ресурсів	63
4.4. Екологічна експертиза	64
4.5. Екологічний контроль	65
4.6. Екологічний стандарт та нормативи	68
Контрольні питання	70

Розділ IV. Екологічні права та обов'язки громадян	72
§ 1. Загальна характеристика системи екологічних прав громадян.....	72
§ 2. Конституційні екологічні права громадян.....	77
§ 3. Поняття та види екологічних обов'язків громадян	84
§ 4. Гарантії, охорона, форми та способи захисту екологічних прав громадян	87
Контрольні питання	91

Розділ V. Право власності на природні ресурси та комплекси	93
§ 1. Загальна характеристика права власності на природні ресурси та комплекси.....	93
§ 2. Право державної власності на природні ресурси та комплекси.....	98
§ 3. Право комунальної власності на природні ресурси та комплекси.....	101
§ 4. Право приватної власності на природні ресурси та комплекси	104
§ 5. Охорона та гарантії права власності на природні ресурси та комплекси. Відповідальність за порушення прав власників та права власності на природні ресурси	109
Контрольні питання	112

Розділ VI. Право природокористування (загальні положення)	114
§ 1. Поняття та види права природокористування	114
§ 2. Об'єкти та суб'єкти права природокористування	117
§ 3. Право загального природокористування	121
§ 4. Право спеціального природокористування	125
§ 5. Використання природних ресурсів на умовах оренди	128
§ 6. Захист прав природокористувачів	131
Контрольні питання	133

Розділ VII. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища	134
§ 1. Поняття, функції та складові економіко-правового механізму природокористування та охорони довкілля	134
§ 2. Джерела фінансування екологічних заходів та програм. Фонди охорони навколишнього природного середовища	138
§ 3. Природоресурсові податки і збори: їх види та форми справляння.....	142
§ 4. Екологічний податок: сутність, суб'єкти та об'єкти	150
Контрольні питання	152

Розділ VIII. Відповідальність за порушення екологічного законодавства	153
§ 1. Поняття та підстави юридичної відповідальності за екологічні правопорушення	153
§ 2. Особливості юридичної відповідальності в екологічному законодавстві	155
§ 3. Види юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства	157
Контрольні питання	163

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Розділ IX. Правове регулювання використання та охорони земель	164
§ 1. Земля як об'єкт еколого-правових відносин	164
§ 2. Правові основи землекористування в Україні	168
§ 3. Правова охорона земель та ґрунтів	174
§ 4. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства	180
Контрольні питання	186

Розділ X. Правове регулювання використання та охорони вод	188
§ 1. Води як об'єкт правового регулювання використання, відтворення та охорони	188
§ 2. Правове регулювання використання вод	190
§ 3. Правові заходи щодо охорони вод	204
§ 4. Юридична відповідальність за порушення водного законодавства	207
Контрольні питання	210

Розділ XI. Правове регулювання використання та охорони надр	211
§ 1. Державний фонд надр як об'єкт правової охорони та використання	211
§ 2. Правове регулювання використання надр	213
§ 3. Правове регулювання основних видів використання надр	227
§ 4. Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону та використання надр	232
Контрольні питання	234

Розділ XII. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу	235
§ 1. Рослинний світ як об'єкт правової охорони та використання	235
§ 2. Правове забезпечення використання рослинного світу	238

§ 3. Правова охорона рослинного світу	242
§ 4. Особливості правового регулювання використання та охорони зелених насаджень в населених пунктах.....	245
§ 5. Юридична відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ	248
Контрольні питання	253

Розділ XIII. Правове регулювання використання

та охорони лісів	254
§ 1. Загальна характеристика права лісокористування	254
§ 2. Правове регулювання використання лісових ресурсів	255
§ 3. Підстави виникнення та припинення користування лісами.....	260
§ 4. Правові заходи щодо відтворення, охорони та захисту лісів	262
§ 5. Юридична відповідальність за порушення лісового законодавства	266
Контрольні питання	268

Розділ XIV. Правове регулювання використання

та охорони тваринного світу.....	270
§ 1. Тваринний світ як об'єкт правової охорони, відтворення і використання.....	270
§ 2. Суб'єкти, види і підстави права використання та охорони тваринного світу	272
§ 3. Правове регулювання полювання і мисливського господарства	276
§ 4. Правове регулювання рибальства і рибного господарства.....	281
§ 5. Правове регулювання інших видів спеціального використання тваринного світу	284
§ 6. Правова охорона тваринного світу. Червона книга України.....	285
§ 7. Відповідальність за порушення законодавства про охорону, використання та відтворення тваринного світу	288
Контрольні питання	291

Розділ XV. Правове регулювання забезпечення екологічної

безпеки населення та територій.....	293
§ 1. Поняття, суб'єкти та об'єкти екологічної безпеки	293
§ 2. Види екологічної безпеки	296
§ 3. Правові заходи щодо забезпечення вимог екологічної безпеки.....	298
§ 4. Правове забезпечення ризику в галузі екологічних правовідносин.....	303
§ 5. Юридична відповідальність за правопорушення в галузі забезпечення екологічної безпеки	305
§ 6. Поняття надзвичайних екологічних ситуацій, їх ознаки та класифікація	308

§ 7. Поняття і правовий режим зон НЕС	310
§ 8. Правові заходи щодо забезпечення захисту населення та території, запобігання та ліквідації наслідків НЕС	313
Контрольні питання	315

Розділ XVI. Правове регулювання поводження з відходами 316

§ 1. Поняття та класифікація відходів як об'єкта правового регулювання	316
§ 2. Правовий режим поводження з відходами	320
§ 3. Законодавство Європейського Союзу в галузі поводження з відходами	328
§ 4. Юридична відповідальність за порушення законодавства України про відходи	332
Контрольні питання	336

**Розділ XVII. Правове регулювання охорони
атмосферного повітря** 337

§ 1. Атмосферне повітря як об'єкт правової охорони	337
§ 2. Поняття правової охорони атмосферного повітря	338
§ 3. Система правових заходів щодо охорони атмосферного повітря	339
§ 4. Юридична відповідальність за порушення законодавства в галузі охорони атмосферного повітря	352
Контрольні питання	358

**Розділ XVIII. Правове забезпечення формування
та функціонування екологічної мережі України** 359

§ 1. Поняття та складові екологічної мережі України	359
§ 2. Загальна характеристика складових структурних елементів екологічної мережі України	361
Контрольні питання	370

**Розділ XIX. Особливості використання і охорони об'єктів
природно-заповідного фонду України** 371

§ 1. Природно-заповідний фонд як ключовий елемент екологічної мережі України: поняття, склад і загальна характеристика	371
§ 2. Правовий режим використання та охорони територій і об'єктів природно-заповідного фонду України	376
§ 3. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства про природно-заповідний фонд	384
Контрольні питання	386

Розділ XX. Правове регулювання використання та охорони курортних, лікувально-оздоровчих і рекреаційних зон	387
§ 1. Поняття курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних зон	387
§ 2. Правова охорона курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних зон	390
Контрольні питання	397
Розділ XXI. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища	398
§ 1. Загальні засади міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища	398
§ 2. Міжнародно-правова охорона Світового океану та внутрішніх вод	399
§ 3. Міжнародно-правова охорона флори і фауни	404
§ 4. Міжнародно-правова охорона атмосферного повітря, озонного шару та космічного простору	407
Контрольні питання	411
Список основної літератури	412
Алфавітно-предметний покажчик	418
Відомості про авторів	425